

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

ПОДАТКОВЕ ШАХРАЙСТВО ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НИМ

*студент гр. Ф-51 Козловський В. Л.
Сумський державний університет*

Частка податків у дохідній частині бюджету України становить 67%. А найбільшу частку вносить податок на додану вартість, бо його сплату обійти найскладніше. Якщо суспільство буде намагатись уникати сплати податків то це неминуче призведе до зниження доходів до бюджетів і до погіршення фінансового стану країни в цілому [1].

На сайті Генпрокуратури України надана інформація відповідно до якої впродовж 2015 року органами податкової міліції було зареєстровано 1665 кримінальних проваджень щодо ухилення від сплати податків.

Вибрана нами тема доповіді є актуальною. Саме в наш час податкове шахрайство стало досить загостреною темою в сучасному суспільстві. Боротьба з ним стає одним з пріоритетних завдань державних органів.

Метою доповіді є висвітлення проблеми ухилення від сплати податків, показ методів боротьби з ухиленнями і перейняття досвіду країн світу.

Ходить поширена думка, що розвитку ухилення від сплати податків сприяє досить високе податкове навантаження, але це не зовсім так. В Україні загальне податкове навантаження на підприємство становить 55,5 %. Це досить високий показник. Разом з тим, у Франції він найбільший серед європейських країн і становить 65,8 %, в Австрії дорівнює 55,5 %, Швеції – 54,6 %. Водночас, масштаби тіньової економіки у країнах організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) сягають лише 10-25 %. Звідси стає зрозумілим, що оподаткування не є першопрчиною. Зменшення податкового навантаження також не обов'язково приведе до зменшення «тіні». У Греції, наприклад, податкове навантаження на підприємства становить майже 47 %, разом з тим, рівень тінізації в цій країні більший, ніж у середньому по Європі, і дорівнює близько 25 %. Ключовими передумовами високого рівня тінізації національної економіки залишаються неефективний інституціональний базис регулювання підприємництва та незадовільні умови здійснення підприємницької діяльності [2].

У процесі боротьби з неплатниками податків нам все-таки потрібно більше звертати увагу на європейський досвід в цій сфері. Спостерігаються загальні тенденції щодо заходів, які запроваджуюся у країнах Європи для попередження ухилень від оподаткування, а саме: розширення міжвідомчого та міжнародного обміну інформацією; розширення повноважень податкових органів щодо доступу до банківської інформації; удосконалення контрольно-перевірочної роботи; встановлення жорсткіших вимог до платників податків, які працюють із офшорними територіями; посилення відповідальності, збільшення штрафних

санкцій; укладання партнерських угод з платниками податків щодо податкових наслідків різних видів діяльності; використання засобів масової інформації для інформування суспільства про ефективні методи попередження та боротьби з ухиленнями від сплати податків, посилення контролю та відповідальності [3].

Однією з причин ухилення від сплати податків є так звана «тіньова економіка». Надмірне зростання такого типу економіки спричинене досить значним податковим тиском, який просто не здатні витримати деякі фізичні та юридичні особи. Так звані «податкові ями» стали однією із схем ухилення від сплати податків, що виявилися найбільш руйнівним для бюджету. Явищем «податкова яма» стали називати діяльність підприємств, що здійснюють так звані безтоварні угоди, і, як наслідок, оформляють документи на поставку неіснуючого товару або надання послуг. Такі підприємства зазвичай не подають податкової звітності. Це роблюся з метою зведення до мінімуму можливостей податкових органів щодо документальних звірок. Зазвичай підприємства даного типу існують протягом нетривалого часу і зникають виконавши свою роль. З податковими ямами правоохоронним органам боротися дуже складно, оскільки відстежити їх можна лише коли буде простежений шлях починаючи від осіб які здобувають вигоду від цієї діяльності, але зазвичай до того часу як цей ланцюг буде простежений ці підприємства вже припиняють свою діяльність.

Безпосередня боротьба з податковими правопорушеннями на даний час є головним методом в боротьбі з податковим шахрайством. Але в промислово розвинених країнах все більшого поширення отримує точка зору, що зосередження зусиль податківців на безпосередній боротьбі проти порушників податкового законодавства недостатньо ефективно і що є доцільним перенесення уваги на заходи профілактичного характеру, таких як реформування облікової роботи, зміцнення та вдосконалення механізмів превентивного контролю, виховання податкової етики та самодисципліни платників податків [1]. В західних країнах ключову роль займає думка, що досягти зменшення податкового шахрайства можна лише за рахунок забезпечення податкової рівності і стабільності податкової системи та в результаті зниження невиправдано високих ставок окремих податків і скорочення загального податкового тягара населення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Зайцев, О. В. Факторна характеристика формування податків. / О. В. Зайцев, О. А. Шовкопляс, О. В. Галахова // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. — 2012. — № 4. — С. 64-74.
2. Ткаченко, А. В. Тіньова економіка та її вплив на економічну систему / А. В. Ткаченко // Бізнес Інформ : міжнар. наук. екон. журнал. — 2012. — № 10. — С. 48
3. Електронний ресурс: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/print-54619.html>

Науковий керівник Зайцев О. В